

زارا به هه‌ورامی

www.ketab.ir

قاضی، محمد، ۱۲۷۹ - ۱۳۳۶.
زارا به هه‌ورامی / نویسنده محمد قاضی؛ مترجم سبحان امینی؛
مریوان: نه‌وین، ۱۳۹۰.

ISBN: 978-600-92795-2-4

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیفا

چاپ اول

ص ۱۲

ادب و هنر؛ ۱

۱. داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴. کردی. واژه‌نامه؛

امینی، سبحان، ۱۳۴۹، - مترجم

۱۳۹۰ ۲۰۳۸۷۶۴الف/۸۱۷۱PIR

۳/۶۳۶۸

شماره کتابشناسی ملی ۲۵۶۱۰۶۰

انتشارات نه‌وین: مریوان ۰۹۱۸۷۷۵۴۴۰۴

Awin9804@gmail.com

عنوان اصلی به فارسی: زارا

عنوان: زارا به هه‌ورامی

نویسنده: محمد قاضی

مترجم: سبحان امینی

طراح جلد: سعید سبحانی

ناشر: نه‌وین

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۲۷۹۵-۲-۴

ISBN: 978-600-92795-2-4

قیمت: ۲۷۰۰ تومان

ئى ھەرمانە وەشلانې پېشكەشە بۆ:

- بە پۇخوۋ تاتەيم كە فېرش كەردا چەنى ژيوو.

- بە پۇخوۋ ئەدەيم پېسە كۆگاۋ مەينەتى و وەشەويسى.

- بە پۇژىنى و زىيى كەچىم و ئەدەشە، بە بۆنە و فرەو زەحمەت و

ياردەكەشە.

- بە ئانەى كە بە زىننە كەردەى تاقە واتىلىۋە، نمازۇ زوانى

ھەورامى چىنەى زىاتەر فەوتىۋ.

- بە گەردوۋ ئا وەشەويسا كە ھاندەرېم پېنى و مەينەتەشە چەنى

كېشتا، پېسە براى ئازىزىم كاك فاتىح پەچىمى.

وانیاری ئازیز و وه شه ویسم؛ ئی وه خته و گرد وه ختیڤ وهش. وه ئی وانای ئی

کتیپینه، ئی چنڊ خالنه وهر چه م وزه :

✽ وانای و نویستهی جه هه ورامینه پسه نه سۆرانی، به لام چنڊ جیاوازی و تایبه تمه ندی وردیش چه نی سۆرانی هه نی که مشوم وهر چه مشا وزمی.

✽ په ی نانه ی بوانی وه شه ویس فره سه رش وه نه تپک نه شو جیای به کار ئارده ی نیشانکرده فره و جوار و جوره کارپسه: (یهره نوخته ی، بازنی، خه تی، و ...) ته نیا جه نیشانکرده و هو (Y) که لک وهه گیریان؛ چوون ئی نیشانکرده، نیشانکرده ی تاییه و دیاری کریاو خه تی کوردن و هه راسه جه قالب و فورم و بیچه مه وهش مڌو چه م و دیامانیوه فره وهش هه ن.

✽ یو چا جیاوازی که که مته ر دلی زوانه کایه رینه گن و وهه چه م، دهنگو (ڌ) ین. ئی دهنگه به نیای نیشانکرده و (Y) سه رو (د) ی، نیشانه دریو. نموونه ئی دهنگه دلی ئی واتانه وزمی بهر:

هه ورامی: نهڌا فارسی: مادر هه ورامی: دڌان فارسی: دندان

هه ورامی: کووه فارسی: ملاقه هه ورامی: گوڌی فارسی: پنبه

سه رهنج: ئی دهنگه هه جگیز جه نه وه نو و واتیه نم.

✽ جیاوازیه ته روو ئی زوانیه نینا جه دهنگو (نې) نه. ئی دهنگه جه هه ره بینه په نهش ماچا که سه ره و جه فارسینه پی نیشانکرده دیاری کریو: (ا). ئی دهنگه جه زوانی هه ورامینه گپه به بهری چوار جوړی له وزواج کریو، به لام به دوی جوړی منویسو. نا دهنگی که واتیشا روو به سه ره چپرا، پی جوره منویسیا: (نې). به لام نه وه که کاته ری که جه واتینه روو به سه ره کوینی، پی جوره منویسیا (ن). سه ره نجوو ئی چنڊ نموونه به دهیدی:

کناچی (کناچیوه): یعنی یک دختر

که شی (که شیوه): یعنی یک کوه

کناچی: دختر

که شی: کوه ها

دېدې: آبيجی، خواهر بزرگ ساتی (ساتیو): یعنی يك لځپه

به يدي: یعنی بيايد نامی: یعنی آمدند

※ خالیتەر که مشوم سهرنجش دهيمي نانن که وهختی دهنگوو (ځ) ي ياوؤ به (ن) ي،
جوړی بیکهلی يا به واتهو عهره و فارسی نپدغام وهش کهرو که جه ههورامينه تاوی
به دوي شوي بنويسيش، پيسه:

فارسی: چند ههورامی: چند (چن)

فارسی: خند ههورامی: قهند (قهن)

فارسی: غروسی ههورامی: زه ماونته (زه ماونته)

من ویم جه نویسته کالنه شیوهی نروالین، یانی: چند، قهند، زه ماونته و ... به کار ناردن
وئی شیوهیه فرتهر پدسند. نهو شیوه که بیچ راسا و به کار ناردیش هیچ تیراژتوهش
نیا.

تلف و بی جه زوانی ههورامینه:

دهنگداره کی (مصوت ها):

فارسی	آ	ا	ه	او	ا	ای
سۆرانی	نا	نه	ئی	وو	ئو	نی
ههورامی	نا	نه	نې	وو	ئو	نی

پدنگه کی (صامت ها):

فارسی	ب	پ	ت	ج	چ	ح	خ	د	ر	ز	س	ش
سۆرانی	بئ	پئ	تئ	جئ	چئ	حئ	خئ	دئ	رئ	زئ	سئ	شئ
ههورامی	بې	پې	تې	جې	چې	حې	خې	دې	رې	زې	سې	شې
فارسی	ع	غ	ف	ق	ک	گ	ل	م	ن	و	ه	ی
سۆرانی	عئ	غئ	فئ	قئ	کئ	گئ	لئ	مئ	نئ	وئ	هئ	یئ
ههورامی	عې	غې	فې	قې	کې	گې	لې	مې	نې	وې	هې	یې

پدی وهرقولوړو نى همرمانې نه گمر به لاسايه كرده يو نه يو چپوى چينهى وهشتهرم
شكه نه بر د ك ه ج ه سواومانگه و ساهو ۱۳۷۳ى كزچى روجيارينه ناما وهرؤ پهم،
كهرووش وه لستوه پدى نى همرمانې.

جه ناخرو و نوزخروو مانگه و رابه نذانوو نى سالىنه، كناچه كيم تووشو و نه وه شى
نالا مه تى بيه. برده ما لاو دوكتورى و دهرمانش پدى نهرمانا. چاگه به دوكتوره كهم
وات نه گمر عه زيه ت نيا ته ماشه و قاچيش كره، بزانه چى مه تاوؤ خاس بنيوشه ره؟
ته ماشه ش كهر د و هاش به داخه و نه م تاوړ د قاچش كلؤ كنه بهر شينه.

جه سواومانگه ته كه رده مزايج بې برده ما سنه و كرماشان. گرزوو دوكتوره كا
تيكړا وات: مشوم "عه مه ل" كړيو. فره ناووش بې كناچتوه پهنج مانگې بنيهى چپروو
تيخو و جه راحى و ههر دوي قاچيش نا دلي شاناه پدى ماوه وهرې مانگا دلي گه چينه
با. وه لحاسل شونه و دهر ديسه رى فريره پيشا نو سيمى، مشوم فلانه رونه "عه مه ل" -
كړيو و پدى ساعات دهو ساحى نى كه لوو پهلپه ساني و باريش پدى نه وه شخانهى.
ساحى زوو هورنپستا و لوانې پدى پاساژتوه كه كه لوو پهلپه پز شكيش بې پدى وره تى.
وه ختى برم دا وهرؤ هيشاى دوو كانه كه نه كريبوه، قه دزيوه ماتل بيا، كابرانا ما. منيچ
واتم تا دوو كانه كه كړيووه با دلي نى پاساژيره سوورى وهروو. فره مات و مه لول پيني
و نه چې كوي دنه گر: ته پېني ملمه ره؛ چوون تا نيسه چپوى نه چينه ناما بې
ملمه ره، راي دووړؤ نلامپني، همرمانې ئيداريې ناخروو سالي فرې و نراوانې جه
سه لواونه مه نې پيني و نه شيا رپكېم وسته نې، خرابى و ماتل كهردهى همرمانه راو
نه وه شخانهى و ...

ننه دل ناسك و په شېو پيني نه گمر يو ناشنا ياويم په نه و واتيش نانه چكو بيدهى يا
چپگه نه چپش كهرى، گنېره وپم پدى نه گنېره و ده سم كهر دى گره واى. به لام وه ختى

لوانی قەمچوو پاساژەکی و لام کەردۆ، دیم پۆ شیشی کتێب ورەشیوە بە خەتی وەش نویسیان شیرینترین ایر نویسندە ی توانای کرد محمد قازی، (زارا یا عشق چوپان) رسید. بە دیە ی ئی واتە یە هەرچی خەفەتی دلمەنە بپنی رەمی و دلم ناوەرشین کریا و ئەجی مژەبیەنا ئینەم وەنە قۆمیان لوانی دلی و کتێبەگم ئەسا. شۆنەو ئەسای کەلورپەلە کایرە کتێبەگم بەرد پە ی نەوەشخانە ی تا خپزانم وەختوو بەتالینە وانۆشۆ و بی تاقەتە نەبۆ.

ئێ کتێبە نە لا مۆ وەش بی، چنۆ کەرەتی سەروو یۆی وانامۆ. شۆنەو نانەیرە وانامۆ، جە سالەو ۱۳۲۵ ی کۆچی وەرەتاوینە گەرەگم بی هۆرش گپلنەو سەروو شپوہ زوانی سۆرانی، بەلام بە وەشیوە هەوالم زانا کەسیوەتەر خەریکوو ئی هەرمانپنە و دەسم جەنە کیشت.

شۆنەو چنۆ سالەرە پە ی تازە کەرەدی وەرەوێ هەواریەکا و هەوار نشینەکا کە بە داخەو ئیسە چۆلپنی و باوشا نەمەنەن!! وەرپاسە جە گەرد چپوی مەهەتەر پە ی پارپزنا ی زوانی رەسەنی هەورامی کە بەداخەو ئیسە تووشوو گپجەلووکەو مەرگی و فەوتیای بیەن، کەوتانی ویروو نانە ی ئی کتێبە هۆر گپلەرە وەروو زوانی هەورامی. ئیسە جە رەحموو خودایۆ تاوام ئی هەرمانی پپسە نەریکۆرە نە گولانە ی بە ئەنجام یاونوو و وزووش وەروو دەسیتا. ناواتەواژەنا بە دلتا بۆ و پپسە یەگم خوشە ی جە گەردوو کەم و کۆریەکاش ویرەدی.

چپگە یجەنە ئینە یە بە هەلیوہ فرە عالە مزانوو، پە ی نانە ی زوانی هەورامی چینە ی زیاتەر نە فەوتیۆ، جە گەرد لاییتا داوا کەروو قۆلی هۆر مالدپوہ با ئی زوانیە چپروو چنگوو دپوہزەمو مەرگینە رنمپەرە. هەورامان چەمەپاو دەس و پەنجە ی و قەلەمی نەخشینیتانە.

سۆبجان ئەمینێ هانە گەرملە وەختار: ۷ / ۴ / ۲۷۰۹ کوردی شاروو مەریوانی